

Двадцять п'яте жовтня

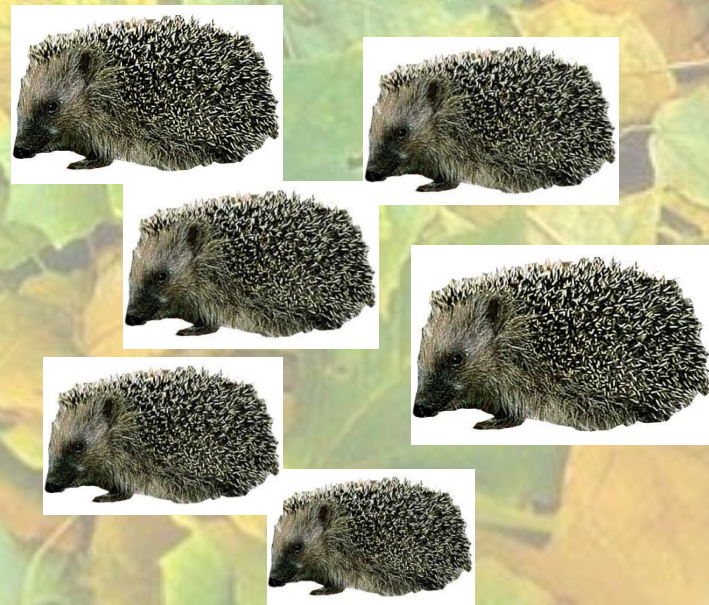
Класна робота

mlubov4@ukr.net

Ділення з остачею

Казка “Ділення з остачею”

жили-були Їжак і Їжачиха.

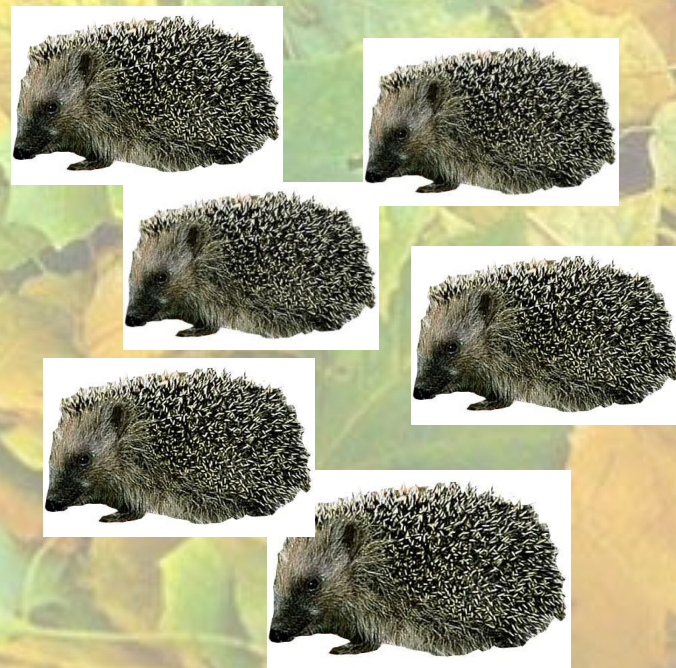

І було у них шестеро
їжаченяток.

- **Кожного дня батько і мати були у пошуках їжі для своєї малечі. Знайдуть декілька грибочків, то й віддають усе діточкам, щоб росли і міцніли.**

- Є **7** грибочків.
- Їжачків є **6**.

$$7:6=?$$

Ще **1** залишається!

Є **7** грибочків.

неповна
частка

остача

$$7:6=?$$

1

+

1

Зверніть увагу!

**Ділене дорівнює добутку
дільника на неповну частку, до
якого потрібно додати остачу.**

Ще 1 залишається!

- **А тоді знову батько Їжак
подається в ліс на
пошуки їжі.**

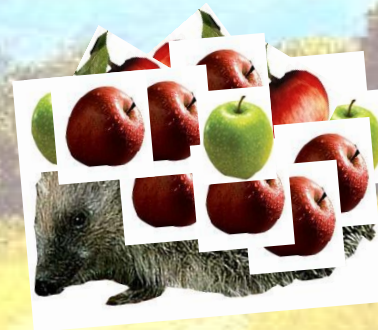

Повертається

голками

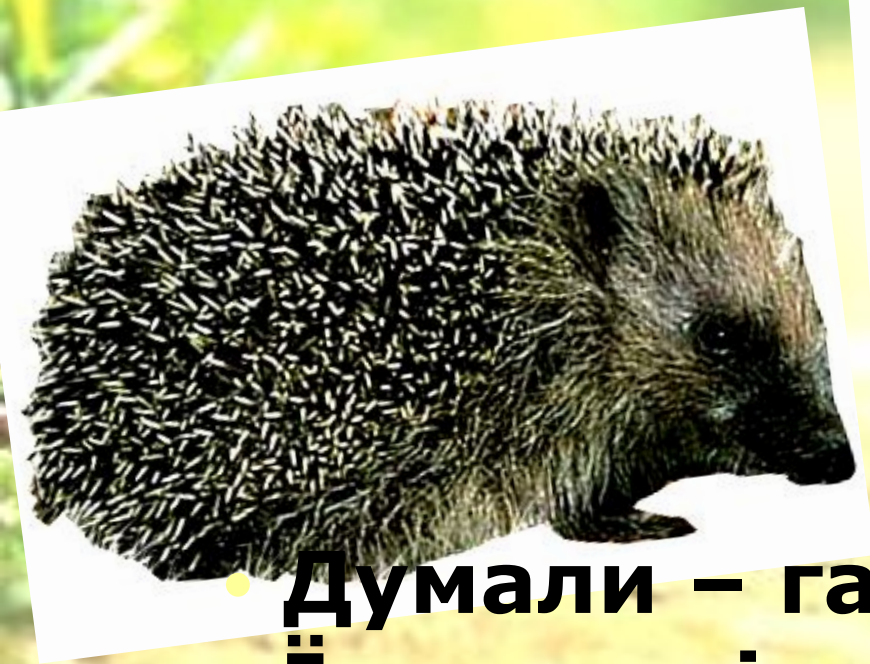
завжди

**Цього разу
із товстими
пощастило
знайти 15
судочихі.
яблук. Зрадіє
малеча!!!**

- Яблук є **15**.
- Їжачків є **6**.
- Як поділити **15** яблук на **6** їжачків?

$$15:6=?$$

- Думали – гадали Їжак і Їжачиха і придумали...

- Покликали всіх діток.

$$15 = 6 * 2 + 3$$

↑
ділене

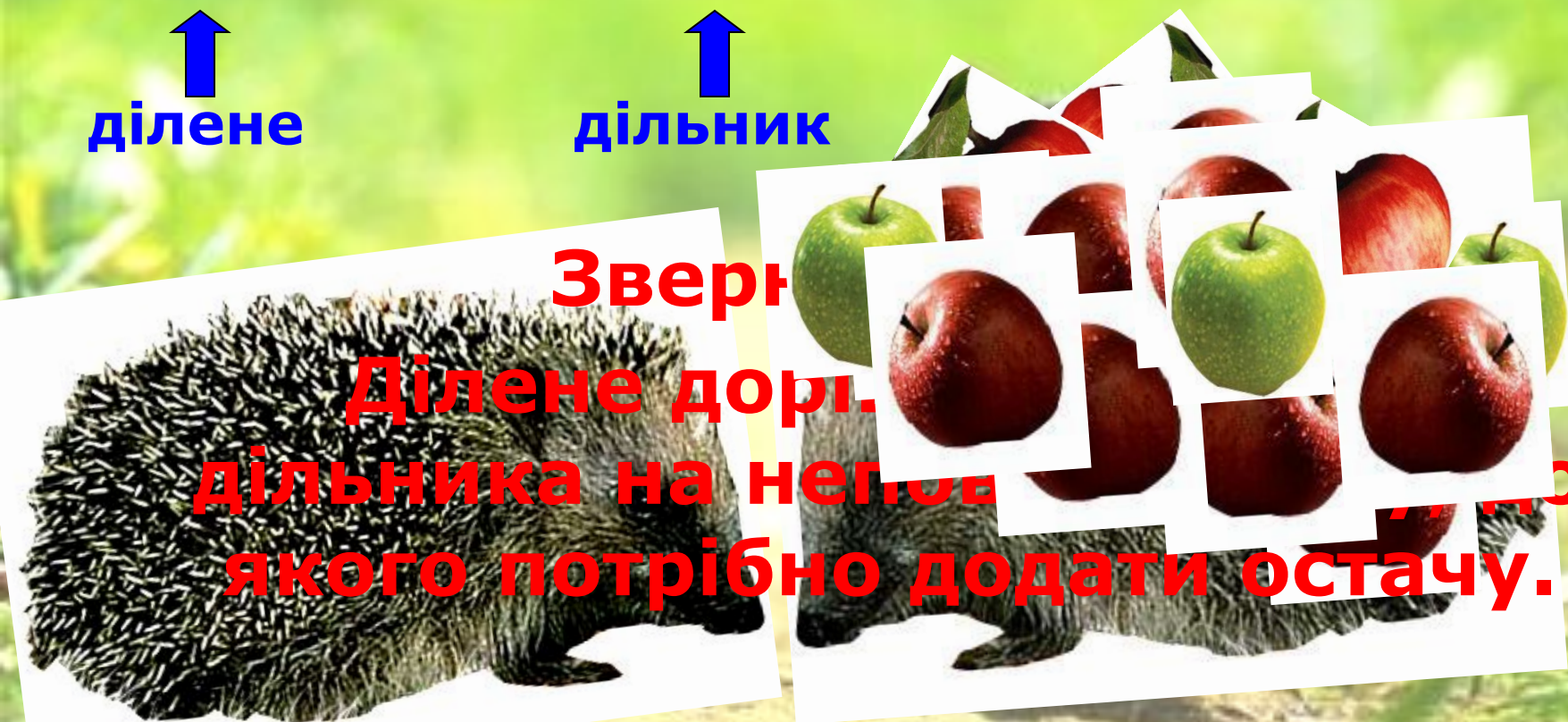
↑
дільник

неповна
частка

остача

Зверн

Ділене дорівнює добутку дільника на неповну частку, до якої потрібно додати остачу.

А вам слабо?

$9:8=?$

$8:6=?$

$11:9=?$

$13:5=?$

$23:4=?$

$27:4=?$

$29:6=?$

$37:6=?$

$39:8=?$

$49:8=?$

Давайте пригадаємо:

1. Як називаються компоненти дії ділення?

$$10 : 2 = 5$$

ДІЛЕНЕ : ДІЛЬНИК = ЧАСТКА

2. Назвіть два числа, із яких одне ділиться на інше

Наприклад:

**20:5, 35:7, 100:4, 144:12,
216:36**

3. Назвіть два числа, ні одне з яких не ділиться на інше

Наприклад:

6:5, 12:8, 36:10, 343:50

Ділення одного числа на
інше націло не завжди
МОЖЛИВЕ.

Зараз ми в цьому
переконаємося

ТРІШЕЧКИ ТЕОРІЇ

- Ділення з остачею – це ділення одного натурального числа на інше, при якому остача не дорівнює нулю.
- Остача при діленні завжди має бути менша від дільника.
- Щоб знайти ділене **a** при діленні з остачею, треба помножити неповну частку **q** на дільник **b** і до отриманого добутку додати остачу **r**.

$$a = bq + r$$

Виконаємо ділення: $452 : 14 = 32$ (4 ост.)

У таких випадках кажуть, що ділення виконано з остачею.

Компоненти ділення: 452 — ділене, 14 — дільник, 32 — неповна частка, 4 — остача.

Виконаємо перевірку: $452 = 32 \cdot 14 + 4$.

$$\begin{array}{r|l} 452 & 14 \\ \underline{42} & 32 \\ -32 & \\ \underline{28} & \\ 4 & \end{array}$$

При діленні з остачею правильна рівність: $a = b \cdot c + r$, де a — ділене, b — дільник, c — неповна частка, r — остача.

№329

- Вирази ділене через неповну частку, дільник і остачу у вигляді рівності $a = b \cdot c + r$, де a — ділене, b — дільник, c — неповна частка, r — остача.
- $92:7=13$ (ост. 1) ; $92 = 7 \cdot 13 + 1$
- $127:12=?$

Продовжимо ділення на 5, звертаючи увагу на остачі.

$$132:5=26(2\text{ост.})$$

$$133:5=26(3\text{ост.})$$

$$134:5=26(4\text{ост.})$$

$$135:5=27(0\text{ост.})$$

$$136:5=27(1\text{ост.}) \text{ і т. д.}$$

Зауважимо, що при діленні на 5 в остачі може вийти тільки 0, 1, 2, 3, 4, тобто числа, які менші 5.

ЗВЕРНИ УВАГУ!

Остача завжди менша від дільника!

У випадку, коли остача дорівнює 0, кажуть, що число ділиться націло.

Заповніть таблицю

Ділене	Дільник	Неповна частка	Остача
37	12		
	25	4	11
79		3	4

Задача

Знайка поділив 113 на деяке число і отримав в остачі 18. На яке число ділив Знайка?

Розв'язання.

За означенням:

$$113 = b \cdot q + 18 \rightarrow \underline{b \cdot q} = 113 - 18 = \underline{95}.$$

Дільниками 95 є числа: 1, 5, 19.

Крім того $b > 18$ $\rightarrow$ $b = 19$. Відповідь. 19

РОБОТА З

ПІДРУЧНИКОМ

№318 (УСНО), 320, 322

ДОМ ЗАВДАННЯ § 9,

№323, 326, 330